Zpravodaj

SENIOR CENTRUM

Sluníčko je pánem léta,
všechno zraje, krásou vzkvétá.
Plné hvězd je nebe noční,
období to krásné roční.

I. ročník

Léto 2013

www.scskutec.cz

Zpravodaj

SENIOR CENTRUM

Střípky z našich aktivit

- 26.6. 14^{00} narozeninové posezení v pergolách
- 28.8. 14^{00} narozeninové posezení se Ševcovankou
- dle počasí výlety po okolí (pokud máte tip na výlet, neváhejte se ozvat)
- každý čtvrtek 13^{30} Klub důchodců v hlavní jídelně PE
- každé pondělí a čtvrtek 10^{00} cvičení jógy v tělocvičně PE

Pálení čarodějnic

Vystoupení HUPSíku

Čarodějnice

Velikonoční výstava

I když nejsme mladí, sportujeme rádi

Již po několikáté se naši klienti zúčastnili Májového koulení v domově pro seniory v Heřmanově Městci. Na letošní 10. ročník turnaje v pétanque se připravilo naše družstvo Šampiónů ve složení Zdeňka Chmelařová, Zdeňka Kajzrlíková, Kryštof Harant, Karel Hejduk a Ladislav Tesař. Svou účast na turnaji brali zodpovědně a vážně.

I přes nepříznivé počasí jsme si výlet užili a umístili jsme se na krásném 11. místě. Všem soutěžícím děkujeme.

Májové koulení Heřmanův Městec

Žně

Žně jsou typ sklizně, kdy se sklízejí především obiloviny (pšenice, ječmen, kukuřice, žito, oves atd.). V České republice a celém mírném pásu žně probíhají v létě v období relativního sucha. Nejčastěji ke sklizni dochází od června do září. Obiloviny, ale i další plodiny jako luskoviny (hrách, fazole, sója), olejniny (řepka) či brambory, se sklízí sklízecími stroji (kombajny) nebo ručně. Zrno musí být zralé a dostatečně suché, aby následně při skladování neplesnivělo.

Po žních se zpravidla konají dožínky jako oslava jejich úspěšného ukončení. Scházívají se zde všichni, kdo se žní zúčastnili.

Dožínky

Dožínky (také obžinky, dožatá, dóženek, dožitá, dočesná, žnivuvka, ožinek, znivý) je slavnost na ukončení žní. V mnoha evropských i mimoevropských zemích má dodnes náboženský charakter, v Československu jej ztratila ve 20. století, když byla využívána k politickým

účelům. Slavnost může zahrnovat odvážení posledního snopu z pole, předání dožínkového věnce a přání („vinšování“) hospodáři; potom následuje hostina s hudbou a tancem. Věnec se schovával v hospodářství do Vánoc nebo až do příštích žní.

Slavnost, kterou se ukončují žně, lze najít téměř ve všech zemědělských kulturách. Ve vyspělém zemědělství, které se často vyznačuje jednou převládající plodinou, představuje její sklizeň největší praktický zlom v průběhu roku: znamená konec období nouze a přechod k (dočasnému) nadbytku potravy. Proto se čas dožínek v mnoha společnostech pokládal za začátek nového roku, lednový začátek roku je odložen o 4 měsíce a vznikl patrně jako lhůta pro zaplacení daní.

Pokud víme, všechny tradiční zemědělské společnosti spojují se svátkem dožínek:

1. příležitost ke společné oslavě;
2. oběť části úrody;
3. poděkování za sklizeň jako dar od Boha;
4. rituální „uvolnění“ nové sklizně, která se teprve smí začít spotřebovávat.

Aby byl svátek opravdu společný a mohla se sejít i širší společnost, slavil se v předem stanovený den, například zářijového úplňku. V předkřesťanských společnostech bylo uvolnění čerstvé sklizně – pokud můžeme soudit –

zvláště důležité, neboť nová úroda by mohla být jinak nebezpečná.

Staří Slované, národ rolnický, děkovali bohům za požehnání úrody zemské. Když bylo obilí sklizeno, Slované oslavily „obžinky, dožinky“. Mladá žnečka s věncem na hlavě podává hospodáři věnec z obilí a kvítí polního, přeje mu jménem všech ženců štěstí, zdraví. Hospodář je pak vyčastuje.

Přední význam při slovanských obžinkách má snop posledně svázaný. Tento poslední čili dožinkový snop všelijak zdobí, do mužských nebo ženských šatů vystrojují, s velikou slávou, hudbou a zpěvem domů dovážejí, a vedle prvního svázaného snopu do předního kouta postavují, kdež zůstává nezřídka po celý rok.

Křesťanství starší slavnost dožínek nepřijalo do svého kalendáře, protože za hlavní svátek roku pokládalo a pokládá Velikonoce s jiným obsahem. Nicméně prastaré tradici se nemohlo úplně bránit, a tak se svátek dožínek

slavil a někde dodnes slaví i v posvátných kostelech, Datum bývá stanoveno na určitou neděli, existují však i místní odchylky. Místo rituálního uvolnění a očištění nové sklizně nastoupilo její požehnání a místo oběti se konala jakási prezentace plodin, slavnost však nebyla nikdy příliš zdůrazněna a naopak církev odsuzovala různé starší zvyky a pověry, které se k dožínkám pojily. Toho ve 20. století využila nacistická i komunistická propaganda: v Německu byl „pohanský“ svátek dožínek od roku 1934 státním svátkem a také u nás byly dožínky po roce 1948 zařazeny mezi tzv. socialistické slavnosti. Vykládaly se jako oslava úspěšné lidské práce, pořádala je zemědělská družstva nebo i kraje a bývaly spojeny s kulturním programem.

Zdroj:
Wikipedia. Wikipedia [online]. 2012 [cit. 2013-04-26]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%BDn%C4%9B
Wikipedia. Wikipedia [online]. 2012 [cit. 2013-04-26]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Do%C5%BE%C3%ADnky

Pranostiky

Červen
Červen studený – sedlák krčí rameny.
Jestli červen mokrý bývá, obilí pak málo rodívá.
Červen mokrý a studený – bývají žně vždy zkaženy.
Jaký červen, takový i prosinec.
Červnové večerní hřmění – ryb a raků nadělení.

Červenec
Když dne ubývá, horka přibývá.
Slunce peče – déšť poteče.
Prší-li na Marie navštívení, po čtyřicet dní bez deště není.
Ženci na pole, včely z pole.
Co červenec neuvaří – srpen nedopeče.

Srpen
Půlnoční větry v srpnu přinášejí stálé počasí.
Rosí-li v srpnu silně tráva, pěkné povětří se očekává.
Srpen k zimě hledí a rád vodu cedí.
Když v srpnu moc hřímá, bude na sníh bohatá zima.

Zdroj: http://www.pranostika.cz/

Osmisměrka

Z	J	A	V	O	N	R	E	F	N	I	I
K	Á	K	Í	B	Y	K	Í	L	E	B	K
S	D	Ř	K	E	L	O	P	S	I	Á	L
E	R	Á	E	C	J	E	V	Š	M	Ř	A
S	A	V	N	E	Z	O	E	S	É	E	K
U	T	Y	D	N	K	K	T	B	N	J	R
V	E	V	Y	S	R	A	T	E	A	M	É
K	R	Y	P	T	A	B	A	L	T	A	D
R	O	I	E	V	T	E	Y	P	A	K	O
S	L	E	Ď	A	Y	L	L	T	Á	G	O

anémie, balt, ibišek, inferno, jádra, jeřábi, kabel, kbelíky, klak, krédo, krypta, Lipsko, Loreta, obecenstva, okapy, okteto, plebs, sesuv, sleď, spolek, tágo, team, vejce, víkendy, vyvářka, záře, zkraty

V tajence naleznete křestní jméno……..

Zdroj: http://osmismerky-online.cz/osmismerka_detail.php?ID=7

Kvíz pro chytré hlavy: Vědomostní kvíz

1. Který sportovec používá cepín a mačky?
   a) horolezec
   b) běžec na lyžích
   c) krasobruslař

2. Přemyslovci vymřeli po meči. Co to znamená?
   a) Zemřeli na zákeřnou nemoc.
   b) Všichni byli probodnuti mečem.
   c) V rodu nebyl mužský potomek

3. Který pražský fotbalový klub má ve znaku klokana?
   a) Dukla Praha
   b) Bohemians Praha
   c) Viktoria Žižkov

4. Kdo napsal knihu „Babička“?
   a) Božena Němcová
   b) Karel Hynek Mácha
   c) Karolína Světlá

5. Který politik byl v roce 1989 zvolen prezidentem Československa?
   a) Václav Klaus
   b) Miloš Zeman
   c) Václav Havel

6. Jak se jmenuje hvězda nejbližší planetě Zemi?
   a) Polárka
   b) Slunce
   c) Měsíc

7. Který orgán umožňuje rybám přijímat kyslík z vody?
   a) žábry
   b) plíce
   c) vzduchový měchýř

8. Který hrad v Česku je největším hradem na světě?
   a) Pražský hrad
   b) Karlštejn
   c) Český Šternberk

9. Který orgán lidského těla pracuje jako pumpa?
   a) žaludek
   b) plíce
   c) srdce

10. Který savec spí výhradně hlavou dolů?
   a) krtek
   b) netopýr
   c) ježek

11. Jak se jmenoval pes z večerníčku, který po vypití piva přestal růst?
   a) Fík
   b) Filipes
   c) Dášenka

12. Ze které knížky Jana Wericha pochází pohádka „Lakomá Barka“?

a) Kouzelný proutek
b) Byl jednou jeden král
c) Fimfárum

13. Kdo je autorem knihy Povídání o pejskovi a kočičce?

a) Josef Čapek
b) Karel Čapek
c) Jan Werich

14. Čím nabíjel Rumcajs pistoli?

a) náboji
b) žaludy
c) kaštany

15. Který den v roce se opakuje jen jedenkrát za 4 roky?

a) 29. leden
b) 29. březen
c) 29. únor

Správné odpovědi: 1A, 2C, 3B, 4A, 5C, 6B, 7A, 8A, 9C, 10B, 11A, 12C, 13A, 14B, 15C

Zdroj: Alík. [online]. 2012 [cit. 2013-04-26]. Dostupné z: http://alik.idnes.cz/alikuv-vedomostni-kviz-0v8-/soutez_kviz.asp?id=285

Sudoku

9		5						8
4			5	7		1		6
	2	7	6				4	
	9	6			3	5	1	2
7		4		1		3		
2	1		9	8				4
	8	1			4		9	
3			8				5	1
		2			7		6	

Cílem hry je doplnit chybějící čísla 1 až 9 v předem dané předvyplněné tabulce. Tato tabulka je rozdělená na 9×9 polí, která jsou seskupena do 9 čtverců (3×3). K předem vyplněným číslům je potřeba doplnit další čísla tak, aby platilo, že v každé řadě, v každém sloupci a v každém z devíti čtverců byla použita vždy všechna čísla jedna až devět. Pořadí čísel není důležité. Čísla se nesmí opakovat v žádném sloupci, řadě nebo v malém čtverci.

Česká přísloví vědecky

Poznáte, která česká přísloví se skrývají v těchto větách?

1. Chemická sloučenina vodíku s kyslíkem, jež produkuje minimálně bellů, působí erozí na vrstvy hornin, uložených podél její trajektorie.

2. Více než jednou, ale méně než třikráte, urči velikost fyzikální či chemické veličiny, a méně než dvakráte, ale více než nulkrát použij způsobu obrábění, jímž se části materiálu od sebe oddělují.

3. Kdo odolává pokušení podlehnout touze nechat dřímat vlastní energii, bývá obklopen chlorofylem.

4. Na místě, nacházejícím se v bezprostřední blízkosti zařízení sloužícího k instalaci světelného zdroje, dopadá minimální počet paprsků ze zdroje se šířících.

Správná znění přísloví:
1. Tichá voda břehy mele.
2. Dvakrát měř, jednou řež.
3. Komu se nelení, tomu se zelení.
4. Pod svícnem bývá tma.

Zdroj: http://www.jirpa.cz/kviz/Vseobecny-prehled/Vseobecny_prehled-Ceska _prislovi_vedecky1.htm

Relaxační místnost

Po dohodě s ergoterapeutkami je možné využívat novou relaxační místnost, která je otevřena vedle Klubu šikovných rukou na středisku PE.
Přijďte ji navštívit.

Zpravodaj vychází jako čtvrtletník SeniorCentra Skuteč
Příspěvky můžete zasílat na email: Kasparova.Lenka@scskutec.cz